

19.4.2024

JulkICT

Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -ohjelman ohjausryhmä

Aika Perjantai 19.4.2024 klo 14.00–15.30

Paikka Nh Nousukausi, Mariankatu 9, Helsinki ja Teams-kokous

Osallistujat

Katja Väänänen	tietohallintoneuvos, VM (puheenjohtaja)
Antti Leinonen	ylijohtaja, OM (varapuheenjohtaja)
Panu Pykönen	hallitusneuvos, VM
Aino Jalonen	ylijohtaja, DVV
Saku Airosmäe	ylijohtaja, Verohallinto

Pysyvät asiantuntijat

Timo Tuominen	johtava asiantuntija, Finanssiala ry
Juhani Tikkanen	osaamisaluejohtaja, Kansallisarkisto
Ville Kajanne	yksikönpäällikkö, Kansallisarkisto, varajäsen
Tuomo Kahenvirta	rekisterijohtaja, Kirkkohallitus, varajäsen
Markku Markkula	maanmittausneuvos, MML
Kristiina Virmajoki	vastuualuepäällikkö, MML, varajäsen
Saara Rinne	asiantuntija, Traficom
Nico Käräjäoja	hankepäällikkö, VM (pääsihteeri)

Asiantuntijat

Salla Silvola	lainsäädäntöneuvos, OM
Riitta Partala	johtaja, DVV
Susanna Hulmi	tuoteomistaja, Verohallinto
Rosa Arola	johtava asiantuntija, DVV
Kaj Välimäki	neuvotteleva virkamies, VM
Johannes Mielo	ohjelmakoordinaattori, VM (sihteeri)

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ajassa 14.02. Käytiin läpi kokouksen asialista ja todettiin osallistujat.

Päätös:

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Tervetuloa ja esittäytymiset (14.00-14.15)

Ohjausryhmän puheenjohtaja Katja Väänänen piti avauspuheenvuoron ja toivotti ohjausryhmän jäsenet tervetulleeksi. Käytiin esittäytymiskierros, jossa kaikki esittelivät itsensä ja kertoivat odotuksistaan ohjelmakaudelle.

Esittäytymisissä korostettiin ohjelman yhteiskunnallisuuden merkittävyyden, kehittämisen tiukan aikataulun sekä samanaikaisen järjestelmäkehitystyön ja säädösvalmistelun vuoksi yhteistyön tärkeyttä ohjelman toimijoiden kesken. Ohjausryhmän jäsenillä on kansalaisten tavoin korkeat odotukset ohjelman läpiviemiseksi. Ohjelmaan on valmistauduttu perusteellisesti, ja sen toimeenpanoon pääseminen on hyvän esivalmistelun tulos. Myös ohjelman rahoitus sekä ohjelmaan liittyvät tuottavuustavoitteet vallitsevassa taloustilanteessa korostuivat puheenvuoroissa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

3. Ohjelmasuunnitelman läpikäynti

Hankepäällikkö Nico Käräjäoja esitteli ohjelmasuunnitelman sisältäen keskeiset tavoitteet tekemiselle sekä ohjelman yleisen valmistelutilanteen. Ohjelma perustuu hallitusohjelmaan ja digitaalisen kompassin tavoitteisiin. Tavoitteena on varmistaa läheisen kuolemaan liittyvien asioiden sujuva hoitaminen digitalisoimalla tarvittavia asiakirjoja ja edistämällä automatisaatiota.

Uusina palveluina tuotetaan kansalaisen sähköinen asiointipalvelu, sähköinen perukirja, kuolinpesän osakasrekisteri ja erillisellä päätöksellä testamenttirekisteri. Kuolinpesä saa sähköiseen asiointiin yksilöivän tunnuksen. Mahdollisuus paperiasiointiin säilytetään. Kansalaiselle toteutus selkeyttää ja sujuvoittaa asiointia sekä vähentää asiointiin kognitiivista taakkaa. Viranomaisille toteutus yksinkertaistaa ja automatisoi palveluntuotantoa.

Ohjelmaa toteutetaan kolmessa rinnakkain toteutettavassa aliprojektissa: DVV:n ja Verohallinnon kehityshankkeissa sekä lainsäädäntötyöryhmässä. Keskeiset sidosryhmät osallistetaan ohjelman toteutukseen. Lisäksi käsiteltiin ohjausryhmän tehtävät, ohjelman budjetti, rajaukset, riskit ja riskienhallinta.

Yleisen valmistelutilanteen osalta todettiin ohjelman ja lainsäädäntötyöryhmän aloittaneen toimintansa virallisesti 5.4.2024. Kehityshankkeiden käynnistyminen vaatii käyttö- ja kirjausoikeushakemusten käsittelyn ja päätöksenteon, mikä on prioriteettina valmistelussa. Varsinainen kehitystyö pääsee näin ollen alkamaan syyskuudella 2024.

Keskustelu:

Ohjelman hankerakenne todettiin hyvin kuvatuksi. Keskustelussa esitettiin, että kehityshankkeiden ja lainsäädäntöryhmän työn yhteensovittamiseksi tarvitaan pieni ydinryhmä kaikista alihankkeesta. Hankepääalliköt kokoustavat tulevalla viikolla ja perustavat esitetyn mukaisen ydinryhmän.

Päätös:

Hyväksyttiin ohjelmasuunnitelma ja ohjelman tavoitteet esityksen mukaisesti. Kirjattiin ylös huomiot jatkovalmistelua varten.

4. Ohjelman kehityshankkeiden esittelyt: DVV ja Verohallinto

Johtaja Riitta Partala esitteli DVV:n kehityshankkeen sisällön ja keskeiset tavoitteet. Kehityshankkeen keskeiset tuotokset ovat osakasrekisteri, kuolinpesän asiointipalvelu sekä mahdollinen testamenttirekisteri.

Esiteltiin kehittämisen vaiheistusta ja rahoitusta. Kehityshankkeen valmistelua ollaan tehty pitkään, ja nyt ollaan hankkeen käynnistämisvaiheessa. Ajankohtaisia työlistalla olevia asioita ovat hankkeen asettaminen, organisoituminen, rekrytointien ja tilausten valmistelu, asiakasymmärryksen kerääminen, sidosryhmätyön aloitus ja arkkitehtuurin kuvaaminen. Palvelukehitys alkaisi syyskaudella 2024. Aiemman keskustelun lisäksi tärkeäksi onnistumisen evääksi nostettiin odotushallinta, sillä pitkään valmistellun ohjelman toteuttamiseen liittyy suuria odotuksia kansalaisilta, sidosryhmiltä ja viranomaisilta.

Tuoteomistaja Susanna Hulmi esitteli Verohallinnon kehityshankkeen toimenpiteet, tavoitteet ja hyödyt. Kehityshankkeen toteutus sisältää rakenteellisen tiedon vastaanottoa ja hyödyntämistä, rajapintoja asiointipalveluun, kuolinpesän osakasrekisterin ja valtuutustietojen käyttöä ja muutoksia perukirjojen tietoluovutuksiin liittyen. Kriittiset menestystekijät hankkeelle ovat perintöverotusta varten tarvittavien rakenteisten tietojen saaminen, tietojen laaja esitäyttö ja tarvittavien lainsäädäntömuutosten tekeminen. Merkittäviä riskejä ovat kansalaisten hallinnollisen taakan kasvu, viranomaisten säästöjen toteutumattomuus sekä kannustimien puute palvelun käyttöön. Seuraavia askelia kehitystyössä ovat arkkitehtuurikuvaus ja sen läpikäynti palvelumallien selkeyttämiseksi.

Keskustelu:

Odotushallinta nostettiin tärkeäksi huomioksi myös keskustelussa. Tähän työkalu on selkeä ja koordinoitu viestintä. Ohjelman viestintäsuunnitelma käsitellään seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa. Lisäksi keskusteltiin

testamenttirekisterin valmistelusta. Vapaaehtoiseen käyttöön tulevan testamenttirekisterin kannattavuutta tulee arvioida kuluvan vuoden aikana, minkä jälkeen ohjausryhmä linjaa sen edistämisestä.

Keskustelussa korostettiin myös hankkeiden välistä kanssakäyntiä ja yhteistyötä. Verohallinnon esitykseen liittyen nostettiin esille, että kaikki perintöverotuksen tarvitsema tieto ei ole valmiiksi rakenteisessa muodossa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi. Hankkeiden hankesuunnitelmat tuodaan hyväksyttäväksi ohjausryhmän seuraavaan kokoukseen.

5. Lainsäädäntötyöryhmän työskentely

Lainsäädäntöneuvos Salla Silvola esitteli valtiovarainministeriön ohjelmalle asettaman lainsäädäntötyöryhmän hankesuunnitelman ja valmistelutilanteen.

Lainsäädäntötyöryhmä on aloittanut työskentelynsä tarkastellen toimeksiantoa ja ohjelman organisoitumista. Työryhmän hankesuunnitelmassa tunnistetaan tarve hankkeiden yhteensovittamiselle ja hankesuunnitelmaa ollaan valmiita päivittämään tarvittaessa. Työryhmän tehtävänä on laatia ehdotus lainsäädäntömuutoksista, jotka mahdollistavat ohjelman ydintehtävien toteuttamisen, arvioida erikseen sähköisen testamentin laatimista ja testamenttirekisterin käyttöönoton reunaehtoja sekä ohjausryhmän niin linjatessa laatia myös näiden toimintojen edellyttämät lainsäädäntömuutokset.

Työryhmä aloittaa työnsä sähköisten testamenttien ja testamenttirekisterin lainsäädäntöselvityksestä ja kustannus-hyötyanalyysin arvioinnista. Työryhmä tuottaa ohjausryhmälle ratkaisuehdotuksen testamentteja koskevista asiakokonaisuuksista syksyllä 2024. Lainsäädäntömallien ratkaiseminen ydintehtävien osalta valmistuu keväällä 2025, ja lainsäädäntömalleja koskeva mietintöluonnos käsitellään ohjausryhmässä syksyllä 2025, minkä jälkeen se luovutetaan valtiovarainministeriölle.

Keskustelu:

Keskustelussa todettiin, että työryhmän aikataulu on vaativa, mutta nopealle valmistelulle on tarvetta. Aikataulua voi haastaa kuolinpesän sähköiseen osakasrekisteriin liittyen mahdolliset kirkkolain 8 lukua koskevat muutokset erillisine säätämisyjärjestyksineen. Keskustelussa nostettiin esille kuolinpesälle luotava tunniste. Asioinnissa täytyy pystyä tunnistamaan, onko kyse henkilöstä vai kuolinpesästä, mutta tunnisteen toteutustapa on vielä avoin.

Päätös:

Hyväksyttiin hankesuunnitelma. Kirjattiin ylös keskeiset huomiot lainsäädäntötyöryhmän työtä koskien.

6. Muut asiat

- Ohjausryhmän seuraavan kokouksen ajankohdasta päättäminen, ehdotus 18.6. klo 9.00-10.30.
- Syksyille 2024 kalenteroidaan 3 ohjausryhmän kokousta, ehdotukset:
 - 25.9. klo 12.00-13.30
 - 8.11. klo 9.00-10.30
 - 18.12. Klo 9.00-10.30

Keskustelu:

Seuraavaa kokousta 18.6. pyydettiin siirrettäväksi aiempaan ajankohtaan kesälomista johtuen.

Päätös:

Selvitetään kokouksen siirron mahdollisuutta edelliselle viikolle. Lisäksi mikäli todetaan tarve nopealle ohjausryhmän kokoon kutsumiselle alkusyksyyn, se voidaan järjestää.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 15.27.